

برنجی سنه ۰ نومرو ۲

برنسیخه یی ۱ چار نکه در

۱۵ ذی الحجه سنه ۱۴۹۶

مجموعه علوم

هر عربی ایک برزده واون بشنده نشر اولنور

بالمعروف نهى عن المنكر ايدرز دينلرك مديعاسى
وسوزلى بومحمله عرض اولندقدنه شكل ايمش
بيلينور حضرتك امتى ايله معامله سى لطف
وكرم يوزندن ايكن آخر زمانده كلن مدعيلر
كندى حضرتته اتديكى مخالفت عيبنى كورميوب
جزئى بهانه ايله امتك كيمن اكفار وكيمن
تضليل وتفسيق ايدوب اللهدين قورقز پيغمبردن
اوتانمز خلقى تعصب دردنه دوشوروب تفرقه يه
سبب اولور عوام شروط وقيودى بلملر لر نسنده
امر بالمعروف ونهى عند المنكر واجب در صانوب
برى برى ايله نزاع ولج ايدوب كور طاشلاشر
كبي اتدكارى باطل جدال كاهى قتاله مؤدى
اولور اهل اسلامك برى برلى ايله جنك وجدالى
اكثربو خصوصه مبنى در

بحث ثامن عشر ملة بحثى در

معلوم اوله كه ملة ودين وشرىعت معنارى
يبننده اعتبار ايله مغايرت و فرق وارايسه ده
مالى اولو العزم انبيادن بر پيغمبرك امتنه كترديكى
معناله راجع اولور فلان پيغمبرك ملتى وشرىعتى
ودينى ديرلر جمله انبيا اصل توحيدده متفقلدر
اصولده اختلاف يوق اختلاف فروعه در
پس دين اسلام وملة اسلاميه اصولده واكثر
فروعه دين وملة ابراهيم عليه السلامه موافق
اولغله انلره اضافتله مشهور اولدى عصر مزده
اكابر علمادن بعض افاضل امت محمددن
بركسه ملة ابراهيمدنم ديمك جائز ميدرديو سوال
اولندقدنه جائز دكلدر ديو جواب ويروب برمفصل
وبرمختصر رساله يازب كتب اصول وتفاسيردن
نقل واستدلال ايله تحقيق مبحث اتدكده نصكره
بعض مشايخ دخی رساله يازب زمينه جه رد ايلدى
فقير دخی بومقام ده اوج مقاله ايراد ايدوب اوليكى ده
باحث فاضل كلامى مالى ايكنجى ده شيخ
محبيب سوزينك نتيجه سنى ذكردن صكره

اوچنجى مقاله ده محاكمه ايلدى
مقاله اولى فاضل مزبور رساله سنده
بووجهله تحرير و دعوى ايدزكه كتب اصولده
شرايع من قبلنا ده اوج وجه واردر برى مقدم
كلن نينك شريعتى ايله عمل بزه لازم اوله اول
نينك شريعتى اولقى اوزره مكر نسخ ثابت
اوله برى دخی مقدم كلن نينك شريعتى ايله
عمل بزه لازم اوليه مكر بقاسنه دليل اوله اوچنجى
بوكه مقدم كلن نينك شريعتى ايله عمل بزه
لازم اوله لكن بزم نبى مكر شريعتى اولقى اوزره
مقدم كلن نبى نك شريعتى اولقى اوزره دكل
بوشرطيله كه الله تعالى ياخود پيغمبر عليه السلام
اول نبى نك شريعتى اولدوغن بيان ايليه بيان
دخی على وجه الانكار اوليه فيخر الاسلام
پژدوى اصولنده بزم يانمزده صحيح ومذهب
مختار بودرديمشدر وبالجمله كتب اصولده
قرار ويريلن مذهب براولوب اثباتيچون وجوه
استدلال بسط اولنمشدر جمله وجوه دن برى
حضرت عليه السلام محاسن شريعتدن كچن
اموره واردر اهم سالفه كتابلى وشرايعى
حضرتيه واتباعنه على طريق الارث انتقال ايليوب
نسخ اولنميان ماده لرده بزم پيغمبرك شريعتى
وملتى اولقى اوزره عمل اولور مثلا شريعت
وملت على طريق الارث انتقال ايدنجه ميراث
مقدم مورث ايچون ثابت اولوب انك ملكنه
اضافت اولور كن وارثه انتقال ايلدكده وارثه
مضاف اولور مورثه مضاف اولماز ومورثك
انده علاقه سى قالماز امدى بوشرىعت حضرت
ابراهيم ملتى در يعنى اكام مضاف ايدى حق
اولدوغنى حالده باقى قالدى وحضرت محمد
عليه السلامه انتقال ايليوب انك اولدى
حضرت ابراهيمك علاقه سى قالدى بووجهلى
شارح پژدوى صاحب الكشف وتقرير صاحبي

اکمل الدین بوکونه تفصیل ایدر توضیح وسایر
کتاب اصولده دخی بومعنائک خلاصه سی
مذکوردر بناء علی ذلک علامه بیضاوی
وابوالسعود افندی فاتبعوا ملة ابراهيم ایتی
تفسیرنده یعنی ملة اسلامه تابع اولک که اصلنده
ملت ابراهیمدر دیمشردر پس برکسه ملت
ابراهیمدم دیمک جائز دکلدن زیرا بوسوزک
ظاهری بوکا دلالت ایدرکه ملة حالا حضرت
ابراهیمک اولوب ملة ایله عمل اکا مضاف اولق
اوزرنه اوله و دینلیدیکی تقدیرده ملة حضرت
ابراهیمک اولوب اصالة حضرتک اولیوب
حضرت محمد صلی الله علیه وسلم و بز حضرت
ابراهیمه تابع اولوب امتی منزله سنده اولق لازم
کاور بونی عوام سویلمک جائز دکلدن اما
خواص حالا ملة محمد اصلنده ملة ابراهیم
اولوب ملة ایله عمل حضرت محمد ملتی اولق
اوزرنه اولوب حضرت ابراهیم ملتی اوزرنه
اولماق ملاحظه سیله دیمک جائزدر لکن
ظاهرندن مستفاد اولانی اعتقاد طریقله
دیمیوب و اول طریقله دیمدیکنه قرینه کرکدر
استماع ایدنر بله و خواص دخی عوام یاننده
سویلمیه زیرا اشتکله ظاهرندن مستفاد اولانی
اعتقاد طریقله دیه کیدرلر حاصلی هر سوز
ظاهره محمولدر شول سوزکه ظاهرندن مستفادی
اعتقادی بزه جائز اولیه سویلمک جائز دکلدن
اعتقاد جائز اولور برحاله قومدقجه بوندن
صکره بوسیاقده نیجه وجوه استدلال سوق
و بیان ایلمشدر جمله بودعوایی اثبات ایچون
و کورینن شبهه لری و اعتراضلری دفع ایچون
اولغله مالی معلومدر تفصیله حاجت یوق
نهایت دلائل ضمننده ذکر اولنان فوئده اشارت
فائده دن خالی دکلدن
فائده اولی بودرکه شمس الأعمه ذکر اندیکی

اوزره شریعت محمدیه علیه السلام اصل شرایع
و متبوع اولدوغنه و اذا اخذ الله میثاق
النبيين ایتنده دلیل واردنر براین اوزرنه
تصدیقهم میثاق اخذ اولنمق انبیاء م حضرت
محمد ص اتباعلری واجب اولنده امتی منزله سنده
اولملرنه دلیلدر امدی مقدم کلن نبی نک
شریعتی ایله حضرت محمد صلی الله علیه وسلم
متعبد اولق مستقیم اولماز زیرا متعبددر دیمک
کهچن نبی امتندن بریسی کبی تابع قلمق اولور
بوایسه حضرتی رتبه سندن تنزیلدر امدی
حضرت صلی الله علیه وسلم نبوت و شریعتنده
اصل و غیر یسی تابع منزله سنده در صاحب
کشف بومسئوال اوزره تفصیل ایدر تقریرده
دخی اجمالده کوردن

فائده ثانیه ان اولی الناس بابراهيم ایتنده
فاضل کازرونی ایدر حضرت محمد صلی الله
علیه وسلم اصالة یعنی استقلال طریقله صاحب
شرعدر لکن شرعی شرع ابراهیمه اکثر فروعده
موافقدن لوکان موسی حیا لما وسعه الاتباعی
حدیثی کمال استقاله دلالت ایدر

فائده ثالثه خلقک شبهه لری اولان دلائل حلیدر
ثم اوحینا الیک ان اتبع ملة ابراهيم خنیفا وقد
صدق الله فاتبعوا ملة ابراهيم خنیفا ایتی مقتضاستنبه
مخاطبون حضرت ابراهیم ملتیه اتباع ایله امر
اولندیلر حضرت ابراهیم ملتندن دیمک جائز
کورینور دینورسه جواب بودرکه اتباع ایله
امردن مراد اصلنده حضرت ابراهیم ملتی
اولان ملة اسلامه اتباعله امردر سعدی افندی
اوحینا لفظنده حضرت محمد علیه السلام
حضرت ابراهیمه اتباع ایله امر اولنمیوب
ملتیه اتباع ایله امر اولنمقده حضرت محمد حضرت
ابراهیمه تابع اولمیوب بلکه حضرت ابراهیم
ملتی کیمدن اخذ آندی ایسه حضرت محمد دخی

اندن اخذ ايله مستقل اولغه دلالت وارد ديمشدر
بعض كتب اصولده بوايتده مراد ملة ايله
عملی ایجابدروحي مبتدايله بزم پیغمبرمرك شریعتی
اولوق اوزره اتباع طریق ايله دكل دیو تعییر
سعدی افندی کلامك مالی در

فائده رابعه علامه سعدالدین فہمدیم
اقتده تفسیری حاشیہ سندہ ملتی حضرت ابراہیمہ
مضاف قلمدن مراد حضرت ابراہیمی تعظیم
وملتی حقہ اولوب دلیل وسمعی بہ موافقہ اولدوغنے
تابیہ در والا حضرت ابراہیم ملتہ انک ملت
اولدوغی حیثیتدن دكل دیمشدر و علامہ عصام
بومحمد قاضی حاشیہ سندہ بر معنی دخی ذکر
ایدوب دیر کہ ملتک ابراہیمہ اضافتی بابالریہ
مقلد اولان مشرکینہ تعریض ایچوند مراد
بویله دیمکدر کہ اقتدا انبیایہ کرکدر یوخسہ
ابا جاهلیہ دكل حال بو کہ انبیایہ اقتدادند
تقلیدی ترک ایدوب عقل وسمعدن تحقیق طلب
ایلمک

فائده خامسه یہود و نصاری و مشرکین
عربک اصول و فروعده ملة ابراہیمہ مخالفتری واریکن
بیلہ اعظم مفاخر لری حضرت ابراہیمہ انساب
ودینی ایلہ تدین دعواسیدر پس بوملتہ اتباع ایلہ
مراد اولنورکن حضرت ابراہیم ملتہ اتباعہ
امر ایلہ تعییر انلرک بودعوی سببی ایلہ امرده
امثاللریہ اقرب اولدوغیچون اولہ یاخود انلر
رئیس موحدین اولوب ملتی بوملتک اصلی
واساسی اولدوغیچون اولہ یاخود بوملت بر ملة
مخترعه دکلدر اوتہ دن بری سوریلہ کلمش ملة
مألوفہ در اختلاف عصر سببی ایلہ ابکی ملة
بینندہ تخالف کورینورسہ حقیقتده مخالفت
یوق اول احکامک هر بری عصر نہ کسورہ
حق اولدوغی جہتدن حکمتی متضمن در

فائده سادسه ملة ابراہیمہ اتباعہ امر ایلہ

تعییردن مراد ادیان باطلہ دن مائلہ وحق اوزرنہ
ثابتہ خرج وضیق اولیان ملة اسلامہ اتباعہ
ترغیب اولہ نیکہ و ما جعل اللہ علیکم فی الدین
من خرج ملة ابیکم ابراہیم تفسیرندہ یعنی اللہ
تعالی دینگری وسعت اوزرنہ قلمدی حضرت
ابراہیمک ملتی وسعت اوزره قلمدوغی کبی
دیمشدر حنیف کہ ادیان باطلہ دن مائل وحق
اوزرنہ ثابت دیمکدر حضرت ابراہیم اعلام
خالہ دن وانلرک دینی سهل اولوب خرج وضیق
اولدوغی کبی دین اسلام دخی ادیان باطلہ دن مائل
وحق اوزرنہ ثابت و سهولت اوزرنہ در خرج
وضیق اوزرنہ دکلدر دیو ترغیب وارد

فائده سابعہ بودر کہ امام راغب ملة استعمال
اولنماز الاجملہ شرایعده استعمال اولنور دیمشدر
بویله اولنجه ملة ابراہیمہ اتباع ایلہ امر ظاہری
اوزرنہ دکلدر زیرا بزم ملتزم ملت ابراہیمہ
هر یرده اویمازلکن اصول دیندہ و اکثر فروعده
یاخود قدر مشترکده اویدوغیچون ملة ابراہیم
ایلہ تعییر اولندی

فائده ثامنہ دین و ملت و شریعت معناری در
برکلی محمد افندی زجاجہ تابع اولوب رسالہ سندہ
دین و ملت بردر حضرت محمدک حق تعالی دن
اعتقادہ متعلق کتردیکی شیلدر شریعت اعمالہ
متعلق کتردیکی شیلدر دیدی ایلہ اولیجق
ملة ابراہیمدن دیمک جائز اولور زیرا اعتقادہ
متعلق اشیاہ انبیاء متفقدر دنیلورسہ بوجہمور
مسلکی دکلدر امام راغب ملة امالت الکتاب دن
ماخوذدر املیتہ معناسنہ اللہ تعالی نک
عبادچون انبیاسی لسانی اوزره مشروعہ
قلمدوغی اشیاک اسحیدر دیندہ انک کبیر نہایت
ملة اللہک دعوتی و انزال کتب اعتباری ایلہ در
دین عبادک اللہ تعالی دعوتہ اجابتی و طاعتی
اعتباری ایلہ در دیدیکندن فہم اولنور کہ اوچی

بالاتر بر و بالا اعتبار مغایر اوله قاضی دخی تنبع
ملتهم تفسیرنده بو معنای ذکر ایدر وسایر
مفسر لر و محشیلر ایدر ملة و دین و شریعت بالاتر
بودر که جمله سی الله تعالی نك انبیائی لسانی اوزره
مشروعہ قلدوغی اشیا دن عبارتدر بعض
تعبیراته کوره جمله سی وضع الہی دن عبارتدر
بالاعتبار مغایر در که ملت تسمیہ سی مبعوث اولان
نبی امتہ املا تمک اعتباری ایلہ در دین تسمیہ سی
الله تعالی انکله مدان یعنی اطاعت و انقیاد اولندوغی
اعتبار ایلہ در شریعت تسمیہ سی الله تعالی نك
زالار رحمتہ متعطش اولنلرہ نك مورد اولمہ سی
اعتبار یلہ در بویله اولیجی عقاید و اعمالہ شمول
اقتضا ایدر وایت سابقہ دین و ملت خرج
اولمغله موصوف اولنجه اعمالہ شامل اولور زیرا
عقائدہ خرج تصور اولنماز فقہ اکبر دہ دخی
والدین اسم واقع علی الایمان والاسلام والشرایع
کلہا دیو ذکر اولور پس عقاید و اعمالہ شامل
اولیجی سؤال وارد اولماز رسالہ اخرنہ وارنجہ
بو سؤال رفعندہ اطناب اولنمشدر بزاتلری
طی ایلدک

مقالہ ثانیہ شیخ محیب رسالہ سننک مالی در
محیب مزبور ضعف تألیف و ترکیب ایلہ بر عربی
رسالہ یازب ظہرندہ کویا کہ شیخ الاسلامہ
خطابا بر قاج سطر تسویدا یلمش مالی افراطلہ
رد و افترا اولغله القاسی واجب کورادی بعدہ
رسالہ نك اولندن اخرنہ دك عبارات سقیمہ ایلہ
ملة و دین خصوصندہ وارد اولان آیات کریمہ
و اخبار و آثارہ ظاہری اوزره معنار و یروب
کندی زعمنجه استدلال ایلوب اهل تفسیر
و علماء اصول سوزلرنہ اعتبار و التفات ایلمیوب
و باحث دعواسی ندر و نیجه استدلال ایلمشدر
رد و منع قبول ایدرمی بلمیوب عظیم جسارت
ایلمش نکرلہ وادیسنندہ یازدوغی خلطیاتندن

بری بو کہ ملتک ابراهیمہ اضافتی قطع ایدن
اول حضرتہ اہانت و جفا ایلدی بعض علما
بور سالہ کنارنہ رد بازوب دیمش کہ اصل ملة
حضرت ابراهیم کدر دیمکله اضافت ثابت اولور
قطع دعواسی کذب و افتراء در نہایت مزبور
شیخک بوجوابی تحریر ایدن کسہ صکرہ ایراد
اندیکی اوچ مادہ یہ جواب یازماش شیخ
محیب ایدر نتیجہ رسالہ اوچ قولدر بری بودر کہ
اندریرلر ملة ابراهیمہ دخول ملة محمد دن خروج
و کفر در ایکنجی بو کہ محمد عم ملة ابراهیمہ
تابع اولسہ اللہک رسول اولمیوب ابراهیمک
رسول اولمقی لازم کاور محمد عم ملة
ابراہیمہ تابع اولدی دین کافر اولوب
اوچنجهی بو کہ ملتق ابراهیمہ اضافه جائز
دکدر زیر ابراهیم علیہ السلام ملتندن منقطع
اولدی و محمد علیہ الصلوٰۃ والسلام وارث اولدی دیو
رسالہ نك نتیجہ سی بو اوچ معنایہ ارجاع و ہر برینی
حاشابلہ انکار ایلوب اوچنجهی دہ دیمشدر کہ
ملتق میراثہ قیاس مع الفارق قدر زیرا ابراهیم
ملتق ملة محمد اولمقی لازم کاور عالم اولدوغی
تقدیردہ زیر علما ورثہ انبیادر موروثلری ایسہ
ملتلری در موروث منہ پیغمبردر انلرہ اضافت
موروث بعد الارث جائز اولماز سہ ملة ملة محمد
اولمقی لازم کلر والا قیاس باطل اولور دیو
زعمنجه استدلال ایلمشدر اول اوچ نتیجہ
دیدیکنک ایکی اولکیسی محض افتراء رسالہ
عبارتلری اول نتیجہ یی انتاج ایلماز اوچنجهی دہ
قیاس مع الفارق دیو ذکر اندیکی دعوا عن
اصل فاسد و کند ینک قیاسی مع الفارق در زیرا
پیغمبردہ دعوا استقلال دعواسیدر علمادہ اول
یوق اتباعہ تسلیم واردر و پیغمبرک ملتہ وارث
اولسی ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا
موجبنجه اولوب علما نك انبیایہ وارث اولمسی

کبی دکادر و بالجلسه شیخ مجیب بحث و نظر
 بهره سندن بی نصیب اولغله بوباید یازلش بر رساله
 بولونوب قله بضاعه اضحایانی بر امر معتدبه
 قیاس اتمیه لردیو بر مقدار کفتاره تصدی اولندی
 مقاله ثالثه ملة بچشده محاکمه مقاله سیدر
 معلوم اوله که امر نبوتدن قطع نظر طبع بشرده
 ریاسته و تفرد و استقلاله بالاطبع میل قونوب برای
 مصلحت حکمت تمدن مقتضاسنجه انسان انک
 اوزرینه خلق اولنمش بر امر جبلی در فرضا
 صبیان لعلرنده بله ریاسته میل ابتدکاری
 مقرر در انکار اولنماز پس بو خصوص مسلم
 اولدقدن صکره اصناف بشرک جاه و رتبه سینه
 کوره ریاسته تفرد و استقلالی اولور رتبه و منزله
 رفعتده اولدقچه پایه به اعتبار ارتوب اقران
 و امثاله اتباعدن عار کلمکه باشلر و زیاده اولور
 بو معنی یالکز امر دنیاده دکادر ریاست دینه
 و دنیوییه عام و شاملدر مثلاً امر دنیاده
 پادشاهلرک استقلال دعواسی ایچون قتالی
 هر عصرده جنک وجدالی اکسک دکادر امر
 دین دخی ایکی شیخ کامل و سالک واصل
 بر عصرده بری برینه اتباعدن نمائی ایدرلر
 نکه مولانا عبدالغفور ملاجامی مناقبده یازمشدر
 و بر پایه ده ایکی عالم تنافس و نزاع اوزره اوله
 کلمشدر چون بو خصوص بر امر جبلی در امور
 بشریه ایسه انبیا حقنده جائزادن اولوب انلرک
 رتبه بی مراتب انسانیه فوقنده اولدی ایسه
 لازم کندی که اول زمره جلیله ارسانده دخی پایه لونه
 کوره بو اعتباره رعایت اولنه خصوصاً اولوالعزم ایکی
 پیغمبر که ایکی صاحب قران پادشاه عظیم الشان
 رتبه بی اناره نسبت دون و بستدر ارالرنده تابع
 و متبوع اولق (ش) نه مرتبه در قیاسله

(ش) اول اجلدن بر زمانده و بر مکنده ایکی
 اولوالعزم اولماز حتی روایت ایدرلر که حضرت

ملاحظه اولنه خاصه بزم پیغمبریمز فخر عالم
 خاتم النبیین افضل انبیادر دیرز کندیاری
 انبیاء سالفه فضایلندن بیوردقاری احادیث
 شریفه ایلهر برینک حقارین رعایت و قضادن
 صکره لوکان موسی حیا لساوسمه الاتباعی
 بیوروب رتبه لری کمال استقلال اوزره اولدوغنی
 اشعار و اعتبار ایلدیلر اتمه لازم اولان
 بو اعتباری دخی زیاده حفظ و رعایت ایلکدر
 کر چه انبیاء سالفه امتلری کندی پیغمبرلرینی
 سائر انبیا اوزرنه تفضیل و تقدیم ایلدیکی ظن
 اولور لکن اهل اسلام بیننده مذهب حقی
 بودر که حضرت محمد صلی الله علیه وسلم سائر
 اولوالعزم انبیادن افضل اوله و رسالتی کمالی
 استقلالده اولوب بر پیغمبره تابع اولیه بو بحثده
 دعوی و مقصود بودر بو معنایی محافظه و اثبات
 ایچون اهل تفسیر و علما اصول ظاهرندن اتباع
 فهم اولنان نصوصی تاویل و توجیه ایدوب ملة
 اسلامکه اصلنده ملة ابراهیم ایدی اول ملته
 اتباعدن حضرت ابراهیمه اتباع لازم کلمه دیو
 یراشدر دیار مولانا باحث رساله سنده انلرک
 دلائل و کلامن نقل ایلدی اداب بحث قاعده بی
 اوزره ناقل رد اولنماز انجق تصحیح نقل طلب
 اولور و شیخ مجیبک استدلال وردی بحث
 و نظر قاعده بی اوزره دکل خلطیاتدر بوباید که
 اعتبار اولنماز امامله اسلام ملة ابراهیمک عینی
 اولدوغنی تقدیرده دخی ایکی اولوالعزمه نسبتنده
 مغایرت واردر اتحاد یوقدر مع ذلک عینی دکل
 زیرا فروعه بری برنه مخالف یرلری چوققدر
 اکا بناء یعنی نسبتنده مغایرتدن اوتوری برکده
 بن ابراهیم علیه السلام ملتندیم محمد صلی
 الله علیه وسلم ملتندن دکلم دیسه حال بالودر

موسی عصرنده انبیا وجودنه رضا و یرمیوب
 دعا اتدی روحلرین قبض ایتدردی

اما يالكوز مله ابراهيمدم ديمك خلق
اراسنده شايع وراسخ برسوزدر عرف وعادت
اولشدر سگدن رساله يازلسه وطرف سلطنتدن
منع اولسه قابل دكلدر كيرو سويلرلواني
سويلنلر ذكر اتديكمز خطايي فاحش اولان
شق اخيري خاطره كترمز لر اويله اوليجق
سوزلرين صلاحه حمل ايدوب اصل اعتباريله
مله ابراهيمدن ديمك استرلر ديو توجيه لازم اولور
يوق بوسوز خطادر اصلن بيلن خواص
سويليوب عوام سويلمسن ديمكده حرج ايله
تكليف واردر وكسه اعتبار ايدوب ديكلمز
بيهوده خالق دغدغه يه دوشوروب قيل وقال
اتدرمكه باعث اولور حقيقت حال بودر لكن
اصلنده يازيلن مباحث ودلائل يرنده جمله سي
علمي واصولي وفقهي اولدوغى اهله معلومدر
بومقامده كلام انجمه ايروب مله بحثي تمام اولدى
بحث تاسع عشر رشوة بحثي در

متاخرين دن فاضل فقيه ابن نجيم مصرى
بو بحثده بر رساله يازب تحقيق مرام ايلدى
بوعصرده رشوتك اشهار ورواجي اواغله بز اول
رساله يي بومقامده اجمال اوزره ترجمه ايلدك
امدى رشوة (ص) اصطلاحده كسر رايله
بر شخص حاكمه وغيره حكم يامر ادنى تحصيل
ايچون ويرديكي شى در ارتشا لغه ديرلر امام
ابونصر بغدادى شرح قدور يده رشوة معاونت
ايچون ويريلندر هديه ده بوشرط يوقدر ديو
رشوة ايله هديه اراسن فرق ايلدى رشوة ايسه
كتاب وسنت ايله حرامدر كتاب ولا تاكلوا
اموالكم بينكم بالباطل وتدلوا بها الى الحكم
لأكلوا فريقتان اموال الناس بالاثم وانتم
تعلمون اتبي در سنت ايسه بوبابده وارد اولان

(ص) تعريفاتده الرشوة ما يعطى لابطال
الحق واثبات الباطل ديمشدر

حديثلردر لعنة الله على الراشئ والمرثئ حديثى
لعن الله الراشئ والمرثئ والرايش الذى يمشى
بينهما حديثى كبي بورشوتك دخى اقسامى واردر
امام قاضى خان فتاواسنده وسائر كتاب قضاذه
فقهها دورت قسم اوزره ذكر ايلديلر

قسم اول جانيينه حرام اولاندر مثلاً بر قاضى
رشوت ويروب منصب السه قاضى اولماز
ويرديكي ايچون حرام ارتكاب اتمش اولور
الانه دخى حرامدر

قسم ثانى حكم اتمك ايچون ارتشا قاضى در
مثلاً بر قاضى يه دعواسنى قضا ايچون رشوة ويرسه
ويرمك الموق حرامدر كرك حق ايله قضا اوله
كرك بغير حق اوله قضاسى نافذ اولماز

قسم ثالث الموق حرام ويرمك جائز اولان
رشوتدر مثلاً بر كسه نفسنه ياخود ماله عائد
ضرر خوفى ودفعى ايچون ويرسه بومقوله رشوة
ويرمك حرام دكل الانه حرامدر كذلك برظام
النده اولان ماله طمع ايلسه بعض مالن ويروب
باقيسن تخليص ايلسه اثم اولماز

قسم رابع سلطان ياننده مصلحت (ض)
كورمك ايچون ويريلن رشوة در اول دخى
ويرمك جائز الموق حرامدر الان دخى وبالدين
قورنلمق استرسه ارالنده بركون صباحدن
اخشامه دك مصلحته اجاره عقدن ايدرلر (ط)
بوعقد مشروع وصحيحدر صكره مستأجر
استرسه اول عله انى استعمال ايدر استرسه
اتمز وبوحيله شرعيه يه اول زمانده حاجت
اولوركه ابتداء مصلحت كورمك ايچون رشوة
ويريله اما اول رشوة الكيوب مصلحت كورلدكد
نصكره ويرلسه أمة اختلاف ايلديلر بعضلر
بوصورتده دخى حلال اولماز بعضلر حلال اولور

(ض) مصلحت يادفع ضرر يا جلب نفع اوله
(ط) مدت بيان ايلسه صحيح اولماز